

بنام خدا

سوالات درس به درس دین و زندگی یازدهم انسانی همراه با جواب

و همراه با اندیشه و تحقیق

هدایت الهی

درس اول

۱- نیازهای طبیعی و غریزی انسان را با ذکر مثال تعریف کنید.

انسان همچون سایر موجودات زنده، یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد؛ مانند نیاز به آب، هوا، غذا و پوشاک. خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و راه آگاه شدن از آنها را به انسان نشان داده است. برای مثال، در وقت نیاز به آب و غذا احساس تشنگی و گرسنگی می کند و سراغ آب و غذا، می رود. هنگام سرما و گرما، از مصالح موجود در طبیعت بهره می برد و برای خود لباس و پوشاک و مسکن تهیه می کند.

۲- چه زمانی انسان خود را با نیازهایی مهم تر روبه رو می بیند؟

اما نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی شود؛ زمانی که انسان، اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهایی مهم تر روبه رو می بیند.

۳- چند مورد از نیازهای برتر انسان را بنویسید؟

۱- شناخت هدف زندگی: ۲- درک آینده خویش: ۳- کشف راه درست زندگی:

۴- نیاز برتر (شناخت هدف زندگی) را توضیح دهید.

انسان می خواهد بداند برای چه هدفی زندگی می کند و با تکیه بر کدامین هدف می تواند با اطمینان خاطر زندگی اش را صرف آن نماید از این رو، امام سجاد پیوسته این دعا را می کرد که: خدایا، ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده ای

۵- نیاز برتر (کشف راه درست زندگی) را شرح دهید.

راه زندگی یا چگونه زیستن دغدغه دیگر انسان های فکور و خردمند است. این دغدغه از آن رو دغدغه ای جدی است که انسان فقط یک بار به دنیا می آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می کند. بنابراین، در این فرصت تکرارنشده، باید از بین همه راه هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و بتواند از همه سرمایه هایی که

خدا به او داده است، به خوبی بهره مند شود و به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.

۶- پاسخ به نیازهای برتر و سوالات بنیادین انسان باید چه ویژگی‌های داشته باشد و چرا؟

الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است، در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون اند.

ب) همه جانبه باشد؛ به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بُعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

۷- چه کسی می‌تواند پاسخ صحیحی به سوالات و نیازهای برتر انسان بدهد؟

۱ آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد.

۲ همچنین بداند که انسان‌ها، پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آنهاست.

۸- شیوه هدایت خداوند چگونه است؟ آن را شرح دهید.

خدای جهان، آفریدگاری حکیم است؛ یعنی هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و برای رسیدن به آن هدف، او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید. پس هدایت، یک اصل عام و همگانی در نظام خلقت است. خداوند همه مخلوقات را هدایت می‌کند، اما شیوه هدایت مخلوقات متفاوت است.

۹- آیه مبارکه زیر را ترجمه و پیام آن را بنویسید.

... قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

پروردگار ما همان کسی است که و آفرینش هر چیزی را به او بخشیده، سپس او را هدایت کرده است. پیام آن همون هدایت عمومی همه موجودات توسط خداوند است.

۱۰- سبب و علت تفاوت شیوه هدایت انسان با موجودات دیگر در چیست؟

انسان سرمایه‌های ویژه‌ای دارد که او را از سایر مخلوقات متمایز می‌کند و همین امر، سبب تفاوت شیوه هدایت وی از سایر مخلوقات شده است.

۱۱- دو مورد از سرمایه‌های اصلی و مخصوص انسان را بنویسید.

یکی از این سرمایه های انسان، توانایی تفکر و انجام کارها به کمک فکر و اندیشه و دیگری قدرت اختیار و انتخاب اوست.

۱۲- هدایت انسان توسط خداوند چگونه صورت می گیرد؟

هدایت خداوند نیز از مسیر این دو ویژگی می گذرد؛ یعنی خداوند برنامه هدایت انسان را از طریق پیامبران می فرستد؛ این برنامه که دربرگیرنده پاسخ به سؤالات بنیادین بشر است، توسط رسولان به مردم ابلاغ می شود تا انسان ها با تفکر در این برنامه و پی بردن به ویژگی ها و امتیازات آن با اختیار خود، این برنامه را انتخاب کنند و در زندگی به کار بندند و به هدفی که خداوند در خلقتشان قرار داده است برسند. انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می یابد و پیش می رود.

۱۳- آیه زیر را ترجمه کرده و پیام آن را بنویسید.

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا:

به درستی که ما راه را نشان دادیم حال انسان سپاسگزار باشد یا ناسپاس

بنابراین با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می توان به پاسخ سؤال های اساسی دست یافت. البته انسان به علت دارا بودن اختیار می تواند راه های دیگری را نیز برگزیند. اما چنان که گفته شد، چون هر برنامه دیگری غیر از برنامه خداوند نمی تواند پاسخ درستی به آن نیازها بدهد، انسان زیان خواهد کرد و با دست خالی دنیا را ترک گفته و به دیار آخرت خواهد شتافت و در آنجا زیان خود را مشاهده خواهد کرد قرآن کریم چنین کسی ناسپاس نامیده .

اندیشه و تحقیق

۱- آیا می توانیم پاسخ به نیازهای برتر را به احساسات شخصی و سلیقه فردی واگذار کنیم؟ چرا؟

-خیر -چون هر برنامه دیگری غیر از برنامه خداوند نمی تواند پاسخ درستی به آن نیازها بدهد، انسان زیان خواهد کرد و با دست خالی دنیا را ترک گفته و به دیار آخرت خواهد شتافت.

۲- آیا انسان می تواند پاسخ دادن به این نیازها را نادیده بگیرد و براساس ضرب المثل

« هر چه پیش آید، خوش آید رفتار کند» ؟ چرا؟

-خیر - زیرا فرصت عمر انسان یکبار در اختیار او گذاشته می شود و اگر آن را صرف اندیشه های شخصی کند آنچه در آخر عمرش حاصل او می شود چیزی جز حسرت و پشیمانی نخواهد بود.

۳- قرآن کریم خطاب به پیامبر اکرم می فرماید « همانا ما این کتاب را به حق برای مردم بر تو نازل کردیم. پس هر که هدایت یافت، خودش سود کرده و هر که گمراه شد، تنها به زیان خود عمل کرده است و تو وکیل و مدافع آنها نیسی» ؟

این آیه به کدام یک از مفاهیم درس اشاره دارد؟

این آیه به وجود اختیار و عقل در انسان اشاره دارد و بنابراین با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می توان به پاسخ سوال های اساسی دست یافت. البته انسان به علت دارا بودن اختیار می تواند راه های دیگری را نیز برگزیند.

۴- شعر زیر با کدام یک از نیازهای برتر انسان مرتبط است؟ چرا؟

مرد خردمند عمر پیشه^۳ را   عمر دو بایست در این روزگار
تا به کی تجربه آموختن   با دگری تجربه بردن به کار^۲

این شعر با نیاز برتر کشف حقیقت زندگی در ارتباط است. زیرا انسان بایدسال ها بگذرد تا با کشف حقیقت و هدف زندگی آشنا شود و یکی را تجربه کند و بعد تجربه عبرت بگیرد.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir